

ИКОНОМИЧЕСКИ ИЗВЕСТИЯ

САДМИЧНО ИЗДАНИЕ НА:

на Търговско-Индустриалната Камара и Стоковата Бора в Варна.

Урежда Редакционен Комитет.

Всичко що се отнася до Икономически Известия се изпраща до Варненската Търговско-Индустриална Камара.

Абонамент { Годишен 100 лв.
Полугодишен 60 .
Чужбина (годишен) . . . 140 .

Обявления { 1 стр. 600 лв. — $\frac{1}{2}$ — 300 лв.
 $\frac{1}{4}$. 180 . — $\frac{1}{8}$ — 100 .

КАЛКУЛАЦИЯ И ВАЛУТА.

Основата на всяка търговска и индустриална калкулация се изразява в установяване на количеството реални ценности, които представлява дадена стока за нейния притежател. При производствената или индустриалната калкулация това определение се изразява в установяване съвокупността на ония ценности, които се създават в производствения процес на дадения продукт, като наред с дейността на материалните елементи, в съответната калкулация се поглъща и стойността на съответно вложения труд. В разликата между стойността на тоя последния, и платената работническа заплата, изразена в тжй наречения променлив капитал, се явява калкуляционната печалба.

При търговската калкулация определянето на стойността на известна стока за даден търговец се изразява в установяване съвокупността на всички ценности, които са изразходвани за набавянето на известна стока, както и тия за манипулирането с нея до окончателната ѝ продажба. Определянето на продажната цена на стоката тук, в чийто разлика спрямо коштуемата стойност се изразява печалбата, е напълно в зависимост от положението на пазаря, т. е. на конкуренцията.

Но, както едната, така и другата калкулация, носят субективния характер на съответните предприятия. Тия калкулации имат до толкова значение, до колкото те се явяват като основа на едно определение стойността на произведенията в отделното предприятие, разгледано само по себе си като такова. Като начало, обаче, на един оборотен процес, тия калкулации не могат да представляват едно абсолютно положение. Предприятията, както индустриални, така и търговски, не могат да съществуват изолирано, вжн от обществения процес на създаването и разпределението на благата.

В това отношение индустриално-

то предприятие се явява като изходен пункт, а търговското — като етапна стадия, водеща към окончателния акт на тоя процес — консомацията. Следователно, както едно, така и другото предприятие, могат да имат смисъл само в неразривната органическа връзка с общия стопански порядък.

Това положение, третирано от гледището на калкулирането в цените, се изразява в основната истина, че калкуляцията има до толкова смисъл, до колкото тя е в състояние да определи едни възможни за реализиране на свободния пазар цени. Калкуляционните цифри, установени в счетоводните книги и преписани върху съответните етикетчета, които висят върху гърдите на стоката, като свидетелство за особено благородство, трябва да намерят в редовната обмяна своя реален израз в съответното количество пари. Тия последните, като мерило на ценостите, притежават било сами съответна ценност — златните монети, или тук трябва да бъдат сами сигурни представители на съответни реални ценности — книжните пари. Но какво би станало, ако тия последните не биха притежавали тая сигурност, като представители на реални ценности? И това е, което ни интересува тук.

Целта на калкуляцията, казахме, е установяването на реалните ценности с оглед на пазаря. При търговията, която се изразява в един непрекъснат процес на покупка и продажба, калкуляцията има смисъл тогава, когато чрез нея може да се установи количеството на парите, чрез които при размяната могат отново да се набавят същите реални ценности плюс реализираната печалба. И според това, дали покупателната сила на парите спада или се качва, се изменят и упоменатите по-горе етикетни цифри. Сумите на паричните знаци могат да имат за калкуляциите до толкова смисъл, до колкото те представляват изве-

стна съвокупност от реални ценности, отговарящи на тия, определени в калкуляцията.

Следователно тук е важно да се смята, не каква сума от лева е била изразходвана при набавянето на стоката, а каква е необходима, за да се достави нова такава на мястото на продадената.

Това основно положение в калкуляцията може да се изрази в две насоки: а) при спадане на валутата, намаление на реалната ценност на капитала при същите му парични размери, евент. увеличени такива и б) запазване респектив. увеличение реалната ценност на капитала, при намалена парична форма, когато валутата се подобрява.

Да вземем един пример. Една стока е купена за 100 лв. при един курс на лева от 2000 лв за 100 зл. франка, които представляват сами съответната реална ценност. Калкулирана с съответните разноси плюс печалбата, определя се продажна цена 120 лв. Тая сума, изразена в златна валута, значи реални ценности, в дадения момент ще се равнява на 6 зл. лв. След един месец валутата на лева е спаднала на 3000. Нашия търговец успява да продаде своята стока за 150 лева и се радва, че е успял да спечели още 30 лв. над ония 120 лв. които той е калкулирал преди месец. След това той бърза да набави на мястото на продадената сток нова такава. Каква голяма е изненадата му, когато той вижда, че същата тая стока не може да я получи едва за 150 лв. Тук той разбира своята измама. При новото положение тия 150 лв., които той е получил, се равняват само на 5 зл. ле. Неговия капитал е намалял в своята реална ценност от 6 на 5, макар че паричната му форма е нарастнала. И онова, което се е смятало за печалба, в същност е било чиста загуба.

Следователно, при една постоянно обезценяваща се валута, сигурната основа на калкуляциите се явява реалната или златната стойност на стоките. Това положение намира

своя израз в практиката или в непосредственото заменяване колебливата валута чрез стабилна такава — тжй нареченото валутно покриване или в непосредствено набавяне на нови стоки.

Обратното би се случило при една стабилно подобряваща се валута.

Нашия търговец е калкулирал да продаде стоката си при курс от 2,000, по цена 120 лв. След един месец, когато курса е спаднал на 1500, той продава своята стока за 100 лв. и в страшна тревога той се ядосва, че е изгубил 20 лв. Обаче, като си направи добра сметка и я провери на самия пазар, от гдето той може да набави същата стока вече не за 100 лв., а за 75 лв., той установява, че до като по-рано е имал капитал от 6 зл. лв., сега той има 7⁵⁰ зл. лв. Макар намален, негов капитал е нарастнал. Той сега е в състояние да набави повече стока, когато в горния случай, при по-голяма парична сума, той не е в състояние да купи същото количество стока, както продаденото.

В това именно наглед парадоксално положение се изразяват особеностите в калкулацията при променливите валути.

Д-р Г. Петков.

НОВА ТУРЦИЯ

Нейната икономическа политика.

(Кореспонденция от Цариград).

Като по чудо. — Макар че времената на чудесата са минали отдавна, обаче, това което става в Близкия изток, може действително да се нарече, че е едно чудо. Ако през време на примирието в мъдрост некой би казал, че само след няколко години след капитулацията на Турция тя би излезла от своите ужасни изпитания, като победителка, че тя би възкръснала като феникс от пепелта и би станала тжй силна и жизнеспособна, че нейните високомерни победители даже биха се преклонили и отстъпили пред нейните желания — фамозните искания на Турция известни под името *национален пакт*, то човек би рискувал да бъде считан като един фантаст.

Това чудо, обаче, се извършва днес пред нашите очи.

В Близкия изток по настоящем Турция е станала един толкова важен политически и икономически фактор, че всички страни са гледали да се считат с нея.

Ние ще се опитаме в колоните на „Икономически Известия“ да обрисваме настъпващите промени в

тази страна, които даваха живот на „болния човек“, както и да обясним причините — тайната на нейното възвръщане.

Какво представляваше до сега турската империя?

Отоманската империя, както се знае, до сега представляваше един обширен пазар за световното производство. Благодарение на капитулациите, тези остарели и тиранически договори, големите индустриални страни в света държаха Турция под своето икономическо и финансово владичество. Наред с това, капитулациите отнимаша възможността на турците да имат своя митническа политика. Впрочем, лишена от възможността да покровителствува своето производство против европейската конкуренция, Турция не бе в състояние да създаде и развие своята местна национална индустрия. Тя не беше нищо друго, освен колония на тези страни. Само така може да се обясни факта за закъснелостта на турското народно стопанство, което и сега още се намира в едно първобитно състояние. Като се има пред вид, че политическия режим в една страна е в тесна връзка с нейната икономическа структура, то лесно може да се обясни защо именно едрите землевладелци, които беха пълни господари в икономическо отношение на страната, имаха едновременно в ръцете си и политическата власт. По тези именно причини и Турция бе една назаднала и реакционна страна.

Усилията на нова Турция. — Турция не би могла да направи нищо в политическо отношение, тя не би могла да извърши никакви демократически реформи, ако такива реформи тя не би извършила в икономическата област. И за да реализира тези реформи, тя нема друго средство, освен да разруши старите стопански реформи, които беха господствували. И паралелно с борбата, която тя води против икономическото подтисничество на чуждите страни, тя се стреми да освободи селяните от владичеството на едрите землевладелци, което върши с рационалното разрешаване на аграрния въпрос. Едновременно с това, тя ще трябва да създаде едно социално законодателство от характер да подобри съдбата на работническите маси, които тжнат в невежество и мизерия.

Докато Турция не развие своето народно стопанство, не въведе модерни начини на производство и докато не повдигне ниското ниво на материалното и морално съществуване на работническите маси —

тя винаги ще бъде икономически слаба, следователно, тя ще бъде и политически слаба.

Тези елементарни истини, за нещастие, бяха до недавна игнорирани от управляващите в Турция, които беха се отдали и харчеха своята енергия в безплодни политически борби и се надпреварваха в хитруванията, понеже ръководителите на турския народ и общественото мнение не разбираха важноста на ролята на стопанския фактор.

Пробуждане. Обаче, вследствие на блестящата победа против гръцките войски в Анадола и против великите сили, които поддържаха Гърция, менталитета на турския народ претърпя една дълга промена. Правителството на Великото народно събрание от Ангора, изглежда, да е разбрало аксиомата, че политическа независимост, без икономическа независимост, е една залъгалка. Това именно се обнаружи през време на преговорите за мир, когато се разискваха финансови и икономически клаузи на договора, и тази турска непримиримост очуди и смути всички онези хора, които не беха ориентирани върху извършената коренна промена в менталитета на турците. Пресата, от своя страна, която обикновено не се интересува от икономическия живот в страната, сега с внимание следи новата ориентировка. Тя е, която обяснява на народа наложителната необходимост да извоюва той своята икономическа независимост.

„Ний не бихме могли да си представим турчин, па бил той и последен, пише един цариградски турски вестник, който би се поколебал да прибегне към най-страшното оръжие, когато се касае да се извоюва неговата независимост в икономическата област. За напред ний не можем да бъдем роб на никого в нашата собствена къща. Ний сме абсолютни господари в къщата си.“

Националния пакт № 2.

Нова Турция тжй добре схвана важноста на борбата против нейното икономическо робство, че веднага, след като се убеди, че новия национален пакт ще се реализира, пресата започна да говори за националния пакт № 2.

Докато първия пакт беше насочен против големците и против чуждите държави, против техните тенденции да подчинят турския народ и беше си поставил за задача да сломи съпротивлението на протекционистичните страни да признаят правото на Турция на политическа и икономическа независимост, то втория пакт подканва турския народ да

се бори против себе си, против неговата ленивост и апатия, неговото бездействие и липса на инициатива в икономическата област, както и бездействия в културната област.

Този нов пакт го нарекоха икономически пакт, който току-що бе тържествено прокламиран на конгреса в Смирна. Тази кампания на пресата, която великолепно бе подпомогната от политическите успехи на Ангорското правителство, тъй добре характеризира новия дух, който движи днешна Турция и е тъй поучителна за другите страни, че аз смятам за необходимо да се спра по-обстойно върху нея.

Март.

Осемчасовия работен ден пред Висшия Трудов Съвет.

(Кореспонденция от София).

На 16 т. м. в петък Висшия трудов съвет пристъпи към разглеждането на отдавна поставения за решение въпрос — отменяване указа за осемчасовия работен ден. Освен представителите на министерствата на труда и финансите и двете дирекции — на народното здраве и статистиката, в съвета участвуват по един представител на фабричните, земеделски, занаятчийски работници и служаци, както и по един представител на работодателите от същите клонове на производството.

Понеже борбата против 8 часовия работен ден се води главно от страна на занаятчийското съсловие у нас, което смята, че е най-чувствително засегнато от реформата, министерството реши да назначи още две лица, представители на занаятчийските интереси в Висшия трудов съвет.

Последния, вероятно, ще продължи разглеждането на въпроса до края на текущата седмица, понеже ще трябва да се изкажат всички участващи представители и технически лица, на брой повече от двадесет души.

Дебатите се откриха с един обстоен доклад по въпроса от началника на отделението на труда при министерството г. Николов, който начерта, тъй да се каже, схемата и границите, в които трябва да се движи всеки, който ще разглежда тоя въпрос от такова голямо значение за производството на България.

Доклада разглежда: положението на работното време в Западна Европа и Русия; развитието на въпроса за работното време у нас от м. юний 1919 г. до днес; мотивите на работодателите за отмена на указа за 8 часовия работен ден; мотивите на ра-

ботниците за запазване и в защита на 8 часовия работен ден; какво е направила държавата за приложението на указа и какви резерви е направила пред Международното бюро на труда.

В доклада се изтъква, че въпроса за отменяването на 8 часовия работен ден държи първо място в социалните борби на Западна Европа от 1920 година насам, след въпроса за извоюване и поддржане реалната работническа заплата. И тоя въпрос се намира сега в една много остра фаза, вследствие на това, че след войната отношенията между работници и работодатели се коренно измениха и сега работниците са, които държат отбранително поведение по въпроса за 8 час. раб. ден — обратно на положението преди войната, когато тая борба се движеше по един сравнително много по-естествен път на развитие. В никоя страна, обаче, до сега, въпреки грамадните стачки, локауты, протести и пр. не е постигнато пълното премахване на 8 часовия работен ден. Направени са само известни резерви в Франция по отношение на моряците от търговския флот, в Швейцария — изменението на чл. 44 от закона за фабриките, в Италия след идването на Мусолини и в Сърбия по отношение на занаятчийското производство. В Русия, още преди идването на болшевиките се въведе 8 ч. работен ден, но икономическата разруха, последвала от техната стопанска политика, принуди управляващите кръгове да потърсят спасение в буржуазното средство — удължаване на работните часове, като с това изпаднаха в основно противоречие с съвременния социализъм. Защото стопанското повдигане на страните след разрушенията, които войната причини, не е в удължаване на работното време, а в техническото и търговско усъвършенстване на средствата за производство — това което болшевиките не могат да дадат на Русия.

Докладчика представи положението на въпроса в Ромъния и Гърция, поставянето му пред Вашингтонската конференция и международната конференция, възприето на същата конференция, като изтъкна, че почти всички меродавни икономически страни са отнесли решението на въпроса за 8 ч. работен ден към своите законодателни органи, като се въздържат, обаче, от едно ясно и резко отношение спремо тоя въпрос.

След тоя очерк за положението на въпроса в другите страни, г-н Николов мина към България, като

още в началото изтъкна, че въпроса за работния ден не е слизал от деня, който влезе в сила указа за 8 ч. работен ден. Ежегодно маса стачки и локауты, а в министерството са се трупали ежедневно протести. Подчерта, че самия указ има известни дефекти, които трябва да бъдат поправени, за да стане той по-еластичен и по-пригоден към особеностите на отделните родове на националното производство. Изтъкна след туй, че спора в занаятчийското производство се отнася за не повече от 30—45 хиляди занаятчийски предприятия, в които работническият елемент варира между 30—50 хиляди души ежегодно, в зависимост от сезона. Изтъкна че, между самите занаятчийски работници средния процент на малолетните по-малки от 18 години варира между 56 и 68%. Изложи мотивите на работодателите против 8 ч. работен ден, които раздели на сериозни и не сериозни. Като несериозен мотив посочи на легендата, какво германския работник работил 2 часа ежедневно повече в полза на държавата и изобщо злоупотреблението с положението в западна Европа, където уж се работело повече. Като сериозен мотив в полза на работодателите той изтъкна положението, че понеже занаятчийското производство е ръчно, работника има възможност често да почиства и следователно без особена вреда за силите и здравето си може да понесе и една по-продължителна работа. Второ — че занаятчийското производство у нас е примитивно и само с по-интензивен и по-продължителен труд ще може да се издигне на нужната висота. Трето — че работника у нас, поради по-слабата култура, е по-недисциплиниран и по-слабо производителен, отколкото на запад.

В противовес на мотивите на работодателите, изтъкна и тия на работниците в защита на 8 час. работен ден, които сж твърде известни, като нуждата от запазване здравето на работника, по-вече свободно време за културни нужди и просвета и пр. и пр.

За отношението на държавата към 8 час. раб. ден, докладчика изтъкна, че тя чрез своите органи — инспекциите по труда, упражнява контрола върху работното време, който се е състоял, обаче, главно върху опасните за здравето на работника занаяти и то в по-едри от тех.

Главната причина, за да се ограничи тъй контрола е вобщо неподатливостта на занаятчийското производство на контрол, където сами-

те работници, често пъти, за да запазят интересите на работодателите, с които са в едни особени отношения не като фабричните си колеги към своите господари, са принудени да прикриват истинското положение в работилницата и нарушенията на законите за труда.

От 1919 год., когато влезе в сила указа за 8 ч. р. д., до сега са съставени на занаятчий, за нарушение нормата за работното време, 205 актове, които са предизвикали главно борбата на занаятчиите, а също и свикването на Висшия трудов съвет, за да се занимае с въпроса за 8 ч. р. д.

ВЪТРЕШЕН ПРЕГЛЕД.

Текстилната индустрия в Габрово.

Г-н К. Хр. Конкилев, член на нашата камара, дава следните интересни бележки в „Родолубец“ бр. 37 за състоянието на текстилната индустрия в Габрово.

Изтеклата 1922 г. бе твърде благоприятна за тази индустрия. Почти всички предприятия, макар и с големи усилия, можаха да набавят достатъчно сурови материали за през цялата година и гарантират едно почти нормално производство. Много заведения можаха даже да усилят производството си с две смени работа.

Новата 1923 год., обаче, носи големи изненади за текстилната индустрия.

Вълните (по-грубите) са възкълпнали почти 100% от миналата година. Средните качества, които в лятото на миналата година се купуваха от 5.50 до 7 фр. фр., сега се предлагат от 11 до 15 фр. фр.; боите, които миналата година се купуваха в германски марки доста евтино, сега се предлагат само в швейцарски пари при днешния курс 3200 лв. кръгло, а всички други материали, нуждни за индустрията, като масла, каиши, машинни части и пр. се продават в здрави валути, долар или английски лири при курс почти $\frac{1}{3}$ по-висок от миналата година.

Доставките на всички материали от странство стават още в брой (с много редки изключения на кредит) и то с предварително плащане, обстоятелство, което изисква един много голям капитал за нуждите на всяко едно предприятие, ако то работи нормално.

Положението на нашите текстилци се влошава още повече от уплахата, която владее пазаря — безпаричието. Клиентите на текстилни-

те фабрики плащат много трудно и то като купуват стоката даже на невероятни за днескашното време срокове за кредит — два, три, па даже и четири месеца.

Задължението да се купуват всички сурови материали в брой, да се плаща веднага работната ръка, която, поради лесно обясними причини заскърпява, а да се продава на кредит, като не може да се намери пласмент на полиците, ясно очертава грамадните нужди на отделните предприятия за парични средства.

Голямото парично стеснение на пазаря, трудното намиране кредит в странство и в страната, днескашната политика на Б. Н. Б. да ограничава кредита до минимум, ще затрудни габровското производство твърде много.

Габровската индустрия се намира още в началото на Великденския сезон, т. е. в началото на едно годишно време, което дава възможност да се пласират и осребрят стоките преди настъпването на летните жертви месеци. И ако днес се чувствуваше стеснение в индустрията, ако днес не се намират достатъчно средства да се посрещат нуждите на предприятията, лесно е да се предвиди, какви затруднения ще срещат управленията на текстилните фабрики през лятото до настъпване на есента.

Трудното положение, в което се намира индустрия и търговия, изисква по-скоро да се вземат, поне за сега, следните мерки:

1. Българската народна банка, която е създадена да крепи и индустрията ни, да възстанови старите кредити и ги увеличи до възможното.

2. Доставка на платовете, нуждни за военното и вътрешно министерство да се дават на българските фабрики, които са в състояние да доставят на държавата по евтино и доброкачествено облекло.

3. Да се улесни износа на текстилните произведения, като се премахнат износните такси и разликата в курса на централата на девизите, която разлика увеличава значително стойността на изнесената стока.

Приходите от митниците.

Приходите от митниците са най-сигурното перо на нашия държавен бюджет. От сведенията, с които разполагаме за тях за до края на м. януарий т. г., се вижда, че през текущата финансова година тези приходи ще надминат цифрата 1,500,000,000 лева, когато предвидената сума в бюджета е била 915 милиона лева, или постъпленията ще бъдат с около 65% повече от

предвижданията. Приходите за м. януарий са се изчислявали на 113,957,000 лева, а за 10 месеци от текущата финансова година, от 1 април 1922 год. до 1 април т. г. — 1,327,000,000 лева. Най-много приходи са получени от Варненската митница — 352 милиона лева, след която следват Бургаската 343 милиона, Софийската I класна 274 милиона и III класна 13 милиона, Русенската I класна 144 милиона, Пловдивската 73 милиона, Ломската 39 милиона, Драгоманската 20 милиона, Видинската 16 милиона, Свиленградската 15 милиона, Свищовската 11 милиона лева, а след тях следват другите митници, където приходите са по-малко от 10 милиона лева. През 1921/22 фин. година постъпленията от вносни и износни мита, статистическо право и магазинаж, са се изчислявали на 876 милиона, а през 1920/21 год. на 715 милиона лева.

Износът през Варненската митница за м-ц февруарий 1923 год.

През изтеклия месец през Варненската митница са били изнесени 11,282,752 кгр. на обща стойност 88,510,443 лв. срещу 7,003,172 кгр. за 56,213,515 лв. за м. януарий т. г.

По държави по-големите количества се разпределят така: за Турция 4,877,458 кгр. за 32,873,375 лв. Франция 4,268,866 кгр. за 33,279,860 лв. Гърция 668,915 кгр. за 4,224,654 лв. Италия 982,545 кгр. за 9,218,363 лв. Германия 552,719 кгр. за 965,112 лв. Северно-Американски Съединени Щати 459,012 кгр. за 7,634,345 лева. Египет 128,352 кгр. за 133,500 лева. Белгия 10,192 кгр. за 85,234 л. и т. н.

По-главните изнесени артикули са: жито 1,006,872 кгр. за 7,092,494 лв. боб бял сух 1,708,013 к. за 13,215,121 лв. ечемик 326,865 кгр. за 1,797,750 лева. Царевица 4,333,714 кгр. за 23,727,607 лв. ръж 490,451 кгр. за 3,408,566 лв. фий на зърно 350 358 кгр. за 2,806,562 лв. леща 47,285 кгр. за 394,284 лв. семки тиквени 107,421 кгр. за 1,102,948 лв. овес 522,080 кгр. за 2,658,400 лв. просо 29,088 кгр. за 198,520 лв. картофи 4,900 кгр. за 21,164 лв. брашно пшенично № 0 730,382 кгр. за 6,649,630 лв. трици 230,492 кгр. за 959,823 л. яйца 85,310 кгр. за 6,187,770 лева. кашкавал полски 10,572 кгр. за 802,812 лв. свини 199 глави за 612,000 лв. кокошки 7130 глави за 342,267 лв. пуйки 15 глави за 2,250 лв. лук 12,648 кгр. за 51,000 лева. тютюн баши-баалж 146,502 кгр. за 4,197,264 лв. къспе сличноголедово 171,492 кгр. за 650,690 лв. каменни вжглища 19,000 кгр. за 7,500 лева. черва овчи 555 кгр. за 130,725 лв.

спирт 61,222 кгр. за 1,000,000 лева.
кожи агнешки 25,452 кгр. за 1,216,750
лв. кожи кози, 13,261 кгр. за 1,560,000
лв. сено пресовано 45,896 кгр. за
160,636 л. чесан 2059 кгр. за 31,000
лева. масло кравешко 366 кгр. за
36,930 лв. четина свинска 1811 кгр.
за 541,200 лв. медна претопена ру-
да 440,235 кгр. за 6,700,000 лв. дря-
нови пръчки 126, 152 кгр. за 106,500
лв. отрезки от цвекло 452,760 кгр.
за 452, 760 лв. стар бакър 1918 кгр.
за 65,244 лв. килими 1064 кгр. за
325,200 лв. кожи от дивеч 2590 кгр.
за 245,000 лв. и др.

Върховния съвет на труда.

На 14 т. м. в залата на Софийската търговска камара е бил свикан Върховния съвет на труда и работническите осигуровки с следния дневен ред:

1. Работното време в занаятчийските производства.
2. Увеличение размера на вноските и помощите при осигуряването в случай на злополука и болест.
3. Уреждане службата на пътуващите лекари по закона за осигуряването.
5. Разни въпроси.

Десетгодишнината на Софийската търговска гимназия.

На 11 т. м. се е отпразднувала 10 годишнината от откриването на търговската гимназия в София, издържана от Софийската търговско-индустриална камара. Между другото, изтъкнат е бил и факта за живата дейност на учителското тело в учебната литература, благодарение ревностната подкрепа на камарата, и за участието му в свободния университет, търговско-стопанския отдел на който прави чест с своята солидност на своите основатели.

Консомацията на месо във Варна.

През изтеклия м. февруарий т. г. в градската скотобойна е бил изклян следното количество глави добитък за консомане: волове 442 глави 62,772 кгр., крави 89 гл. 8,767 кгр.; телета 16 гл. 1257 кгр., биволи 59 гл. 9,996 кгр. биволици 15 гл. 2,166 кгр., малачета 4 гл. 181 кгр., овни 17 гл. 243 кгр., овци 12 гл. 146 кгр., кози 10 гл. 132 кгр., свини 703 гл. 44,784 кгр. или всичко 1,367 глави с 141,758 килограма.

Продажба на стари течения от „Списание на Икономическото д-ство.“

Администрацията на „Списание на Икономическото дружество“ в София, в желанието си да направи общодостъпно списанието, в което се е развивала в продължение на 21 години нашата икономическа литература, съобщава, че пуца в продажба стари годишни течения с голямо намаление на цените.

Занаятчийски отдел.

Законопроект за кооперациите.

Група народни представители от болшинството са внесли в Народно-то събрание законопроект за изменение и допълнение на закона за кооперативните сдружения.

Законопроекта засяга по-главните положения:

1. Определяне понятието кооперативно сдружение и премахването на псевдокооперациите;
2. Увеличение числото на учредителните членове;
3. Увеличение размера на резервния фонд на 20%;
4. Установяване задължително културен фонд най-малко 5%;
5. Обществено предназначение и неделимост на фондовете;
6. Учредяване при Б. З. Б. фонд за подпомагане слабите кооперации;
7. Увеличаване дивидендите максимум до 12%;
8. Добитите печалби от нечленове се отнасят по-равно към резервния и културни фондове;
9. Установяване кооперативен отдел при окръжните съдилища;
10. Строго регламентиране на земеделското кооперативно сдружение — единство и централизация в него;
11. Строго регламентиране на занаятчийското кооперативно сдружение — единство и централизация в него;
12. Признаване привилегии на кооперациите, като на икономически институти от обществен характер;
13. Общи и специални облаги за производителните кооперации;
14. Специално благоприятствена тарифа по превоз за кооперативни сдружения, които организират общи продажби на произведенията.

Поради разтуряне на камарата законопроектта остава да бъде разгледан от XX об. нар. събрание.

Занаятчийските кооперации.

В законопредложението, с което се правят известни изменения и допълнения на закона за кооперативните сдружения, специална глава урежда положението на занаятчийските кооперации: кредитни (популярните банки), производителни и техния съюз.

Според законопредложението, занаятчийските (популярни) банки могат да се учредяват само в градовете и то не повече от една, която, обаче, може да има клонове в същата община. В управителния и контролния съвети задължително се избират най-малко половината от занаятчиите.

Популярната банка трябва да има повече от половината си членове занаятчи. Като изключение могат да членуват и хора от други трудови професии: земледелци, работници, чиновници, кооператори и др., но в никой случай не се допуска членуване на: търговци, индустриалци, комисионери, бакали, кръжмари, лихвари, банкери и сарафи.

Всички производителни занаятчийски кооперации задължително членуват в местната популярна банка.

Държавата нарежда отпускането занаятчийския кредит чрез популярните банки.

Предвижда се основаването на занаятчийска кооперативна централа, в която задължително членуват всички занаятчийски кооперации. Централата може да се занимава с търговия, индустрия, осигуровки и пр. в кръга на задоволяване интересите на занаятчийското производство и консомативните нужди на членовете си.

Също така, популярните банки се обявяват като икономически институти от обществена полза и се ползват от известни привилегии, като: ползуване от безплатни общински или държавни места за собствени постройки; безплатна помощ от трудовата повинност, при нужда задължителни субсидии от държавата, окръжните и общински съвети за насърчение занаятчийския кооператизъм; участие по желание на чиновниците при кооперациите в пенсионния фонд; безплатна кореспонденция с държавните, окръжните и общински учреждения, безплатни превози на суми чрез държавните банки; облагане с по-доходен данък само чистите печалби, определени за раздаване на кооператорите; освобождаване от гербов налог и други бери всички книжа на кооперациите и — най-важното — всички новоосновани занаятчийски кооперации се освобождават от всякакви данъци през първите 5 год.

В защита на сладкарите.

Последната конференция на търговско-индустриалните камари в България, между другите решения, по повод молбата на сладкарския конгрес за смекчение наложения им непоносим данъчен режим е взела и следното решение:

Да се премахне в най-скоро време по законодателен ред точка 11 от чл. 2 от закона за акциза, а именно: „Местните шоколади, бонбони, халва, тахан, локум и пр. се облагат с 30 лв. % кгр.; независимо акциза, платен на захарта, употребена за техната фабрикация“.

2. Забележката след пункт 31 на

чл. 3 от закона за общ. налог, да се измени, като вместо думите „... се облагат с 50% по-малко от размерите предвидени в същите пунктове (27—31), понеже употребените за тях материали са облажени с отделен общ. налог“, се заменят с думите „... не се облагат, понеже употребените за тях материали сж облажени с отделен общински налог“.

Консулски рапорти и кореспонденции.

ЦАРИГРАД.

Българската легация в Цариград в седмичния си бюлетин от 12 март т. г. съобщава следното за положението на Цариградското тържище за времето от 3 до 10 март 1923 г.

Положението на цариградския пазар.

От известно време насам цариградския пазар е изпаднал в едно много критическо положение, което озадачава и подлага на изпитание не само нашият скромн търговец-експортър, но и богатия европейски или американски капиталист. Неопределеното политическо положение гнети търговията, а постоянните променливи икономически реформи поставя всеки в недоумение. Обявяването на една днескашна митническа тарифа или наредба с нищо не е гарантирана, че още на следния ден няма да се измени. За юлистрация на това положение е достатъчно да се разгледа по-отделно пазара на всеки един артикул, който е от по-важно значение за българското стопанство.

Брашна и зърнени храни. Още от началото на м. февруарий беше известно, че от 1 март т. г. ще влезе в сила при плащането на вносните мита *петорната митническа тарифа*, т. е. на брашната ще се плаща по 475 грош за 100 кгр., вместо съществуващите 95 гроша, а за житата по 150 гр. вместо 30 гроша. Туй обстоятелство предизвика ускорение за вноса на тия артикули, пред вид опасността, че от 1 март вноса им ще стане проблематичен. И действително, до вечерта на 28 февруарий се образува един грамаден сток от брашна, който се изчислява до 180,000 торби, складиран на кея на пристанището и в депозитите на същото. За всичките тия брашна се изплатиха митата и другите разноси. В това число български брашна има около 6000 торби. На 1 март, обаче, се извести на търговците, че те не могат да вдигнат стоките си и да ги продадат, защото, може би, ще се нало-

жи да плащат увеличеното вносно мито за брашната, пристигнали една седмица преди 1 март. Това известие внесе цяла паника в пиящата на брашна между хлеббарите и безработното бедно цариградско население, което мъчно може да понесе новите увеличения в цената на хляба. За да се предотвратят недоволствата от общото недоволство, турските компетентни официални власти влязоха в контакт с големите търговци, брашнари, за да се постигне един благоприятен изход. Пред вид на това, че брашно за Цариград главно се импортира, а местните мелници не са в състояние да преработват нужните количества (седмично около 40,000 торби брашно), че неминуемо повишението цената на хляба може да предизвика смут, постигна се едно споразумение, което още не е конкретизирано, но принципалната база е, че ще се позволи на брашнарите да вдигнат брашната от кея при понизките мита, но с задължение да не увеличават цените на брашното. Донесено е до Ангора за това и се чака от там отговора.

Брашно 00, българско, което го оценяват добри специалисти по 825 гроша торбата, не може да се продаде и по 750 гроша. Много естествено е, че ще се предизвика криза, или най-малко застой в българското мелничарство и брашнарство, защото те стояха и стоят в праволинейна връзка с цариградския пазар, а той с новите си тарифи става почти недостъпен. Същото положение важи почти и за търговията с зърнени храни. Българския експортър ще бъде принуден да доставя малки количества. Все пак българския търговец ще може да изпраща в Цариград храни, понеже за неговото плащане цените на храните, които биха се доставили от Анадола, са с 4 гроша по-неизгодни (оката на място струва 10 гроша, а пред вид на това обстоятелство, че за превоз би се платило не по-малко от 4 гроша, значи до Цариград ще струват повече от 14 гроша).

Кашкавал и сирене. За сега има главно кашкавал. Кризата на този артикул не е ослабнала, като че ли съществуват всички изгледи на едно усиливане. Цената се движи за балканския 100—115 гроша обезмитен, а полския 80 до 85 гр. Но и при тия низки цени, търсенето е много слабо. По-рано, търговци, които са купували по 50. 100 даже 200 торби, днес вземат 1, 2 или 3 торби, а който би вземал 10 торби кашкавал за магазина си — това за сега представлява цело събитие. Пиящата на кашкавала силно се влияе

от външните консомативни центрове, главно Александрия, а там е преплънено с стока на консигнация — от Сърбия (често — пкти сръбската стока е по-долнокачествена, но пред вид на това, че сръбския търговец плаща само 300 динара за вагон, а нашият търговец трябва да заплати за износни мита, централа на девизите и др. повече от 300,000 лева на вагон, техната стока намира лесен пласмент).

Тия дни се говори, че ромжиско-то правителство ще разреши износа на млечните си произведения. Този слух е още непотвърден, но ако това стане — последната надежда на нашите търговци ще трябва да изчезне, за да си продадат стоките поне на сега съществуващите цени. Ромжните имат стока, която е застояла и чака износ. При такова положение на цената на кашкавала, неминуемо ще спадне на 59—60 гроша.

Добитък. Моментът е неблагоприятен. Внесеният от Ромжния трансилвански добитък бие по качество и цени нашия. Същото важи и за анадолския дребен добитък, защото е по-угоен. Чисто месо се продава от 50—55 гроша ока в зависимост от качество, мазнина, като, обаче, кожата, главата, краката, червата и дробовете остават даром на купувача. Има една малка надежда да продадем работен добитък, а тжй също млечен едър и дребен в Тракия на благоприятни цени, защото при изпразването на тази област от гърците, всичкият почти такъв добитък е отведен, а населението има голяма нужда от него.

Варива: боб, грах, зеленчук: лук и чесън, картофи не могат добре да просперират, защото няма сортира, тип или подобрена стока, затова, каквото се докара от тия артикули, се продава на много по-долна цена в сравнение с французски, италиански, даже анадолски зеленчуци. Лука тази година няма добро име.

Пристигания и цени.

Храни. Пристигнаха от България 211 тона жито. От Тракия — 400 тона жито. От Мраморно море и Тракия, насапана, обезмитено оката 10 $\frac{3}{4}$ гроша. От България оката 11 гроша. Ржж, насапана, обезмитена оката 7 гроша. Царевица, обезмитена 7 гроша оката (в торби). Ечмик, в торби, обезмитен 7 гроша и 10 пари. Фасул, полски оката 12 гр. 20 пари до 15 гр. 20 пари транзит. Ипек 30 гр. обезмитен.

Брашна. Пристигнаха от България 960 торби, от Америка 27,413 торби, —28,373 тор.

Български 00—Рарна 790 гр. торбата 63 кгр., 0—760 гр., 1—750 гр.,

Ямбол 760; Местни: от тракийско жито—750 гр. торбата 72 кгр., от бълг. жита 830 гр. Американски „Нелсон“ 860 гр., „Арлингтон“ 620; Ромънски —; Марсилски „Тюзела“—830 гр. торбата 63 кгр.

Цени на други стоки.

Месо овнешко I кач. оката соват 105 гр. обезмитено с ЕЗ % скonto, II к. 85 90; козе I к. 90 95 гр. II к. 80/85 гр., говеждо I к. 62—65 гр. с 3% скonto, II к. 50/55 гр., биволско 40—53, свинско живо тегло кгр. 32—33 гр.

Кашкавал балкански кгр. 90—95 гр. транзит, 100—110 обезмитен, полубалкански 80—85 гр. транзит, 82—95 гр. обезмитен.

Сирене есенно в тенеките оката 70—75 гр. обезмитено.

Масло кашкавалджийско оката 90 гр. обезм., кравешко пресовано I к. 200—205 гр. обезмитено.

Картофи оката 8½—9 гр. обезмитени.

Кромид оката 8—8½ гр. обезмитен.

Джрвени вжглища обезмит. оката 5—5½ гр. (добра стока).

Движението на бълг. паракоридите е било много усилено през изминалата седмица. Веднага след дневно и нощно разтоварване, се връщат, за да докарат нови стоки, най-много брашна и жито, за да натоварят друга стока.

П/д „Кирил“ на 2. III т. г. пристигнал в Цариград с стока:

От Варна: От Бургас:

59 каси кашкавал. 39 свини.
238 торби брашно. 23. овце.
100 торби боб.
184 торби тиквено семе.
5 тенекета масло.
19 биволи.
25 свини.
19 кафеза птици.

Сжщият пар, „Кирил“ донесе на 4 март т. г.:

150 торби брашно; 34 кафеза птици; 11 каси яйца; 98 свини (черноморски); 411 тона жито; 4 бали лозови пръчки.

На 9 март. т. г. пар. „Цар Фердинанд“ замина с пжлен товар за Гърция.

На 8 март. т. г. пар. „Варна“ замина директ Варна (празен) идящ от Лирея.

Пар. „България“ се очаква да мине с разен товар за кжм Пирея.

Движение на паракоридите.

Пристигнаха паракориди:

От миналата седмица:

пар. „Дериндже“ с вакса 7109 кгр. кинкалория 1276 кгр., гвоздеи 120461 кгр., тел 32011 кгр., синджири 3985 кгр., чебърлик 16481 кгр., галванизирани тел 20000 кгр., металически артикули 270 кгр., фенери 197 кгр., мишеловки 260 кгр., четки 157 кгр., хармоники 82 кгр., прежда 247 кгр., порцелан 314 кгр., каиши 168 кгр., музикални артикули 141 кгр., медна ламарина 8869 кгр., зелен камък 7000 кгр., мушамы 408 кгр., парфюмерни сапун 112 кгр., машини 9997 кгр., велосипеди 1083 кгр., игли 1039 кгр., апарати за дистилация 252 кгр., химикали 2157 кгр., медни артикули 3122 кгр., железария 9903 кгр., мотики 4809 кгр., лекарства 5720 кгр., помпи 1800 кгр., стжклени копчета 833 кгр., моливи 598 кгр., текстилна машина 2710 кгр., ленени изделия 1180 кгр., стжклария 208 кгр., писалищни потреби 62 кгр., менгемета 2729 кгр., хартия 584 кгр., сардели 2935 кгр., куверти 128 кгр., куфари 1163 кгр., консерви 3120 кгр., манифактура 4161 кгр., кола за обржчи 42 кгр., конопени изделия 778 кгр., шевни машини 800 кгр., ламарина 30464 кгр., ютена прежда 14010 кгр., лабораторни артикули 880 кгр., триони 1088 кгр., наковали 2043 кгр., лемежи 1045 кгр., бои 1424 кгр., стипца 10819 кгр., книги 402 кгр., мотор 7450 кгр., вили 8763 кгр., челик 1124 кгр., лекарства 2284 кгр., тапи 1091 кгр., сода каустик 4240 кгр., плоско жел. 19230 кгр., вальческо желъзо 17930 кгр., обло желъзо 150 кгр., четвжртито желъзо 1090 кгр., синка 750 кгр., прана вжлна 3584 кгр., солени кожи 17385 кгр., маслини 85100 кгр. и валекс 19800 кгр.

пар. „Белграф“ цимент 999180 кгр. от Русия.

пар. „Орион“ синджири 3509 кгр., машинария 540 кгр., железария 900 кгр., вили 202 кгр., желъзо 356 кгр., калифе 144 кгр., ачилинови бои 9330 кгр. хидросуфид 1 кгр., бои 1832 кгр., бикарбонат 600 кгр., сапун 7781 кгр., кинкалория 95 кгр., кутии 33 кгр., манифактура 7008 кгр., поташ 164 кгр., порцеланови изделия 125 кгр., изкуствен тор 10000 кгр., консерви 960 кгр., етикети 181 кгр., празни бутилки 23960 кгр., килимчета 230 кгр., масла 6240 кгр., рогозки 204 кгр., луковичи 187 кгр., кожи 1000 кгр., херинги 4500 кгр.

пар. „Кампидолио“ памучна прежда 4914 кгр., торби 20000 кгр., рошкови 16202 кгр., вещи 1349 кгр.

пар. „Созопол“ бензин 53113 кгр., от Ромжния.

15. III пар. „София“ с 4300 кгр. крайбрежни стоки.

16. III пар. „Салоника“ под шведско знаме с: манифактура 122 кгр., во-

денични камжии 8760 кгр., желъзо 27000 кгр., шипки 2655 кгр., гжби 5000 кгр., киселини 866 кгр., минерално масло 3959 кгр., вазелин 187 кгр., машини 350 кгр., сапун 8300 кгр.

пар. „Феодосия“ под германско зн. с 246186 кгр.

пар. „Инсмор“ под англ. зн.

17. III пар. „Ханри Фрейсине“ фр. зн. с 324604 кгр.

пар. „Юлианапарк“ под холанд. зн.

пар. „София“

19. III пар. „Кирил“

пар. „Анна“ под ит. зн.

20. III пар. „Жерано“ под англ. зн. с 35000 кгр.

пар. „Киприя“ англ. зн. с 36000 кгр.

пар. „София“

пар. „Тома Фукс“ под англ. зн.

пар. „Цар Фердинанд“

21. III пар. „София“

Пар. „Константинополис“ итал. зн. с манифактура.

22. III пар. „Степа“ холандско зн.

Заминаха паракориди:

15. III пар. „Жак Фрейсине“ с 2,903,589 кгр. разни храни.

Пар. „Варна“ под бжлг. зн. с: боб 12000 кгр., жито насипано 295,100 кгр., жито 230,000 кгр., масло 24000 кгр., арпаджик 4000 кгр., кашкавал 400 кгр. за Цариград.

Пар. „Яфа“ с 711442 кгр. храни и други.

16. III пар. „София“ 5810 кгр. крайбрежни стоки.

Пар. „Кампидолио“ с 1,816,000 кгр. храни и др.

17. III пар. „Феодосия“

Пар. „Белграф“

Пар. „Анри Фрейсине“

19. III пар. „София“

20. III пар. „Киприя“

Пар. „Жерано“

Пар. „Кирил“ за Цариград с жито 276,000 кгр., 36 вола и 96 свини.

20. III пар. „Салоника“

21. III пар. „Инсмор“

Пар. „Юлиана Парк“

Очакват се да пристигнат паракориди:

Агенция „Дюрони & Раделия“

Пар. „Анри Фрейсине“ кжм 31 т. м.

Агенция „Лулудопуло“

Пар. „Тома Фукс“

Пар. Уест Ирмо“ от Америка кжм 30 т. м.

Агенция „Сервици Маритими“

Пар. „Мария“ кжм 25 т. м. от Хамбург и Анверс с около 300 тона железария и др. стоки.

Агенция „Бр. Золас“

Пар. „Pontos“ кжм 29. III с 500 тона разн. стока от Хамбург, Анверс.

Пар. „Комто“ от Ливерпул, Сванси, Глазгов, Анверс, ще пристигне към 5 IV с 250 т. разн. стока.

Пар. „Morea“ към 8 IV от Хамбург, Ротердам, Анверс с неизвестно количество стока.

Пар. „Silra“ към 5 IV от Ливерпул, Глазгов, Сванси с неизвестно количество стока.

Пар. „Canonier“ от Анверс се очаква към края на месец март.

Пар. „Nicea“, към 24 III с 330 тона стока от Ротердам, Хамбург, Бремен, Анверс.

Агенция „М. Станев.“

Westcott & Laurance Line Ltd

Пар. „Mardinian“ към 8 април с неизвестно количество стока от Анверс, Хул, Лондон.

Ellerman Line

Пар. „Andalusian“ — края на месеца с 300 тона от Ливерпул и Сванси.

Агенция „Братия Трояно.“

Пар. Rozenburg се очаква да пристигне към 28 т. м. идещ направо от Ротердам и Хамбург.

Информационен отдел.

Обзор на тържището.

21 март 1923 г.

Слуховете за постигнатото споразумение между правителството и репарационната комисия върху една благоприятна за нас база не минаха без да окажат своето влияние върху курса на лева. Намалението размера на репарационния дълг от 2 1/4 милиарда на 500,000 зл. фр. и продължението срока на изплащането на 60 години са от естество да поддействуват благоприятно за повишението и стабилизирането на българския лев. Наред с това и една разумна стопанска политика от страна на правителството би допринесла твърде много за подобрене изобщо стопанското положение на страната.

Камбиглното тържище през последните дни регистрира силно спадане на първостепенните валути. Така по отношение курсовете на 16 того, днес Швейцария регистрира спадане с 390 пункта; Париж с 77; Лондон с 76; Белгия с 95; Цариград с 14-50. Както казахме по-горе, това спадаше на първостепенните валути се дължи главно на улесненията, които ни са направени по изплащането на репарационния ни дълг.

Положението на отделните бранши на търговията е следното:

Колониал. Особени промени в положението на тая бранша нема. По-

добренето на лева рано е още да укаже своето влияние върху цените на колониала на местното тържище, защото наред с спадането на първостепенните валути повишават се съобразно и цените на артикулите в чуждите тържища.

Днес захарта регистрира ново повишение от 2 лева на кг., така че песък се продава по 35-50 лв. кг., а бучки по 38-50. Джрв. масло прованско първокач. по 72 лева, а второкачествените по 68-70 л. кг., кафе 86-90 л. кг., ориз 26-50-27 л. кг., калай 185 л. кг., сапун марсилски 1050-1100 л. кас. Намиращите се готови стокове са недостатъчни за да задоволят търсенето, което е доста усилено. Очакват се да пристигнат кафетата и оризи.

Манифактура. Поради настъпилата пролетен сезон и настъпващите великденски празници очаква се доста голямо оживление в тая бранша. Подобренето на лева тук оказва известно влияние, като цените на почти всички артикули регистрираха известно спадане.

Цените на по-главните артикули днес са следните: хасета 30-36 лева ярда; оксфорд 34 лв. метър; басми английски 30-36 лв. ярда; фистанлъци 45-65 лв. метър; кабот америк. 32 лв. ярда; кабот чешки 48 лева метър.

Железария. Положението е непроменено. Повишение на цените в странство, отказване изпълнението на поръчките от германските фабрики и приемането на такива от белгийските фабрики без ангажимент са характерните черти на положението в тая бранша.

Обущарски стоки. Положението тоже е непроменено. Цените са същите, като тия показани в миналия обзор.

Варненска стокова борса.

21 март 1923 г.

Положението. Вследствие подобренето на бжлг. лев всички артикули днес регистрираха спадане с 50-60 ст. на кг. Все по същата причина износа за Гърция и Турция за известно време се намалява значително.

Зимница. Днес в борсата се продадоха само 15 1/2 вагона зимница по цени 612-50 до 667-50 от пристигналите 70 вагона разни храни. 32 вагона кукуруз, 10 в. боб, 2 в. ечемик, 2 в. овес и 1 в. просо, останали непродадени поради предлаганите низки цени.

Рекламните додени в „Икономически Известия“ постигат целта си.

БОЮ Т. ЛУЛЧЕВ & ИВ. НИКОЛОВ

Телегр. „ЛУЛЧЕВ“ ВАРНА Телефон № 180.

ПРЕДЛАГАТ:

Цимент „Портланд“ белгийски; гвоздеи, рафия, син камък, пръскачки „Шантклер“ французски; олово, нафталин, риби и др. колониални стоки.

Печатарска Производителна Кооперация

„ЕДИНСТВО“

наемател на

ПЕЧАТНИЦА „ЗОРА“

ВАРНА.

Приема да печата всички видове търговски и банкови книжа, тефтери, бланки, плина, фактури; учебници, списания, вестници, брошури и др.

Работа чиста, бърза и навременна.

ГЪБЕНИ ТАЦИ ГЪБЕНИ

За 4 и 6 дцл. бирени бутилки, аптекарски, за лимонада, за бирени транспортни варели за конячени бутилки.

Постоянен склад. Цени винаги най-износни, при депозитора на фабриката

А. А. КОЕН — ВАРНА.

Акционерно Дружество за Фабрикуване на Метални и Металолеярни изделия „ВУЛКАН“ — Варна.

ПОКАНА

Управителния съвет на Акц. Д-во за фабрикуване на метални и металолеярни изделия „Вулкан“ в гр. Варна, поканва Г. Г. акционерите на III-то редовно годишно събрание, което ще се състои в дружествената канцелария на ул. „Св. Методи“ № 4 на 15 април 1923 г., в 10 часа сутринта, с следния дневен ред: 1) Доклади на Управителния и Проверителния съвети; 2) Одобрение „Баланса“ и сметката „Загуби и Печалби“ приключени на 31 Декември 1922 год. 3) Освобождаване Управителния и Проверителния съвети от отговорност за изтеклата 1922 год.; 4) Изменение на устава, чл. 5, за увеличение капитала от 2,000,000 на 3,000,000 лв.; 5) Определяне датата за изплащане дивидендите; 6) Избиране 4 членове на Управителния съвет; 7) Избиране 3 членове на Про-

верителен съвет и двама техни заместници. За правоучастие в събранието, акционерите депозират издадените им временни разписки в касата на дружеството и в всички банкови учреждения, срещу удостоверение, в които да се показват № № на временните разписки и количеството на акциите. Депозирането на (акциите) — временните разписки ще трае до 10 април т. г. В случай, че събранието не се състои на означената дата, поради неявяване на достатъчно число акционери, то се отлага за 22 април т. г. в същото време, помещение и при същия дневен ред колкото и акционери и да присъствуват, без да се прави за това втора покана — чл. 26 от устава на д-вото.

Варна, 3 март 1923 г.

От Управителния Съвет.

БАЛАНС

АКТИВ

съставен на 31 Декември 1922 година.

ПАСИВ

Акционери	194,000 —	Капитал	2,000,000 —
Каса	97,667 32	Кредитори	351,517 53
Мащини, машин. принадлежности и инструменти	795,296 70	Дивиденди 1920 и 1921 година	44,900 —
Монтаж и представителство	78,155 35	Издадени полици	488,817 —
Недвижими имоти	196,023 75	Запасен фонд	22,140 —
Постройки	194,253 70	Амортизационен фонд	69,130 —
Мебели	49,261 55	Депозанти	60,000 —
Сурови стоки — без мито, с мито и местни	934,521 80	Печалби и загуби	941,525 36
Изработени стоки и фабрично производство	437,849 70		
Дебитори	589,653 22		
Портфейл	87,500 —		
Протестираны полици	14,026 —		
Полици за инкасо	49,820 80		
Полици в депозит	200,000 —		
Депозирани гаранции	60,000 —		
	3,978,029 89		3,978,029 89

„ПЕЧАЛБИ и ЗАГУБИ“

ЗАГУБА

на 31 Декември 1922 година.

ПЕЧАЛБА

Общи разноски, заплати, лихви данъци и др.	479,050 27	Неделима печалба от 1921 година	74 28
Чиста печалба за разпределяне:		От изработени стоки, поръчки и др.	1,420,501 35
10% Запасен фонд	94,153 —		
15% Амортиз.	196,950 —		
Фонд съмнит. вземания	40,000 —		
10% Управит. съвет	94,152 50		
1% Проверит. съвет	14,122 85		
Дивиденд 20,000 акции по 25 лв.	500,000 —		
Неделим остатък за 1923 г.	2,147 01		
	941,525 36		
	1,420,575 63		1,420,575 63

ДОКЛАД

на Проверителния съвет на Акционерното Д-во за фабрикуване на метални и металолеярни изделия „Вулкан“ — гр. Варна до III-то общо годишно събрание на акционерите.

Гооспода Акционери,

Съгласно устава на дружеството и постановленията на търговския закон проверихме операциите на дружеството, извършени през изтеклата 1922 година. Проверихме съставените на 31 декември 1922 г. „Баланс“ и сметка „Загуби и Печалби“ и намерихме, че те са верно извлечени от книгите и Ви молиме,

да ги одобрите и да освободите от отговорност Управителния съвет за дейността му през 1922 година.

Варна, 3 март 1923 година.

Проверит. съвет: { Гр. Юруков.
Г. С. Чакъров.
П. Рахнев.

Г. Желев & С-ие - Варна

Телеграми: „ЖЕЛЕВ“.

ЖЕЛЕЗАРИЯ - БАКЖР - КОЛОНИАЛ

Телефон № 198.

РАЗПОЛАГАТ СЖС СЛЕДНИТЕ ГОТОВИ СТОКИ:

ЗАХАР белгийски на бучки в каси от по 25 кгр. нето;**ГАЗ** батумска в каси от всеизвестната марка **J. Arvanitidi Fils**;**БЕЗИР** I-во качество английски.

Железария:

ПУТРЕЛИ 8/24 с.м., **шина**, **налпжк**, **халкалжк**, **чемберлик**, **четвъртито** 6/40 м.м., **жглово** 20/45 м.м., **обло** 6/82 м.м. и за трансмисии всички размери.**Гвоздеи** пжлен чешит, **тржби** водопров. галванизирани, **бакжр** на джна и на листи.

На път имат:

Гвоздеи, **бакжр**, **железария** всички видове и размери, **шведско** желязо за брад-вари и подковни гвоздеи; **стомана** граф Турн I-во качество; **пории**, **ости** винтер, **цинк** на листи, **ламарина** галванизирана и пр.

2—5

КРЕДИТНА БАНКА

Варненски клон

ТЕЛЕФОН № 116.

ЦЕНТРАЛА--СОФИЯ.

КЛОН--РУСЕ.

Телефон № 463.

Телефон № 235

Капитал 10,000,000 лева.

Извършва всички банкови операции.

Приема влогове срочни и безсрочни, както и по спестовни
книжки на **износни цени**.

4—10

СИН КАМАК АНГЛИИСКИ 99°
РАФИЯ МАЖУНГА ЕКСТРА
ДЖРВ. МАСЛО и МАСЛИНИ
ЗАХАР, САПУНИ, ВЖЖА и
ВСИЧКИ КОЛОНИАЛНИ АРТИКУЛИ ПРИ
Г. и К. ГЕНОВИ, С. КЕСИМ & С-НЕ -- ВАРНА

За телеграми: „Гени“.

2—4

Телефон № 135.

ИЗВЕСТИЕ

Подписаний, чест имам да уведомя г. г. търговците и комисионери, че съм представител на следните осигурителни дружества:

Comité des assureurs Maritimes de Paris

Comité des assureurs Maritimes de Marseille

Comité des assureurs Maritimes de Bordeaux

и че констатации за липси и аварии на стоки осигурени при тези дружества направени от други лица освен мене не са валидни пред поменатите дружества.

С почитание: **Ернест Мург**

2—2

Варна — Ситето № 26.

ПАРИЧНИ КАСИ ПАРИЧНИ

ОГНЕУПОРНИ, НАЙ-СОЛИДНИ И УСЪВЪРШЕНСТВУВАНИ
СЪС СПЕЦИАЛНИ БРАВИ, В НИЩО НЕ ОТСТЪПВАЩИ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ.

Изработка по поръчка и има готови в депозит

КИРИЛ ХРИСТОВ, ЖЕЛЕЗАР — ВАРНА

Същия изработка железни огради, врати, прозорци, балкони, джамлъци за цветарници и други железарийни потреби.

1—5

20,000 килограма 20,000

Производителната
Кооперативна Банка
„Тютюнопроизводител“

продава на склад (20000)
двадесет хиляди килограма

ТЮТЮН
от реколтата 1922 г.,
много хубав.

Желающите да го купят да
се отнесат до
кооперацията в село Новачене,
Орханйиска околия. 1—2

Търговско Акционерно Дружество „Искокашвели“

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

за подписка на акции.

На основание протоколното решение № 24 на второто общо редовно годишно събрание на г-да акционерите на дружеството ни от 25 февруарий, т. г. и протоколното решение № 25 на управителния съвет от 16 март т. г., открива се публична подписка за увеличение на дружествения капитал от лв. зл. 750,000 на лв. зл. 2,000,000 т. е. с още лв. зл. 1,250,000 — с издаването на нови 250 акции от по 5,000 лв. зл. номинални едната и лв. зл. 2,550 — емисионни на всяка една, или всичко по лева зл. 7,550 — номинални и емисионни.

При записването на новите акции се заплаща веднага цялата им стойност, срещу което се издават временни разписки.

Ще се предпочитат старите акционери, без ограничение.

Подписката се открива в дружественото помещение, гр. Варна ул. „Габровска“ № 36, на 4 април т. г. 9 ч., и ще продължава до 6 април т. г. 18 часа.

Варна, 20 март 1923 г. От управителния съвет.